

קביעות המזווה קודם שנתחייב

1. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף לג עמוד א

ריש גלותא בנא ביתא, אמר ליה לרב נחמן: קבע לי מזוזתא, א"ר נחמן: תלי דשי ברישא.

2. רשי מסכת מנחות דף לג עמוד א

תלי דשי ברישא - העמיד הסיפא בבנין תחלה ואח"כ קבעינהו המזוזות דגמרינן מציצית דכתיב בה תעשה ולא מן העשוי ואי קבענא תחילה המזווה בסיפא והדר הסיפא בבנין הוה ליה עשוי המזווה קוד' שתבא לידי מצוה.

3. רמב"ם הלכות מזווה פרק ו

הלכה א

עשרה תנאין יש בבית ואחר כך יתחייב הדר בו לעשות לו מזווה, ואם חסר תנאי אחד מהן פטור מן המזווה ואלו הן: שיהיה בו ארבע אמות על ארבע אמות או יתר, ושתהיינה לו שתי מזוזות, ויהיה לו משקוף א, ותהיה לו תקרה, ויהיו לו דלתות, ויהיה השער גבוה עשרה טפחים או יותר, ויהיה הבית חול, ויהיה עשוי לדירת אדם, ועשוי לדירת כבוד, ועשוי לדירת קבע/+. השגת הראב"ד /עשרה תנאים כו' עד' ויהיו לו דלתות. כתב הראב"ד ז"ל /א"א /שיהיו לו דלתות לא נאמר אלא משום היכר ציר ובשער שבין שני בתים שיש לשניהם יציאה מכאן ומכאן ואין ניכרת ביאתה לשער האמצעי אלא בהיכר ציר שבו ולפיכך אמר לו קבע דשי ברישא עכ"ל+.

הלכה ה

בית שאין לו תקרה פטור מן המזווה, היה מקצתו מקורה ומקצתו אינו מקורה יראה לי שאם היה הקירווי כנגד הפתח שהוא חייב במזווה ומעמידן הדלתות ואחר כך קובעין את המזווה.

4. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מזווה סימן רפ

סעיף טו

הבית, אע"פ שאין לו דלתות, חייב במזווה. כה ויש מי שפותר.

5. ש"ך יורה דעה סימן רפ

ויש מי שפותר. ואם קבעה קודם תליית הדלת לא יצא ידי חובתו כשנותן הדלת אח"כ דהוי תעשה ולא מן העשוי עכ"ל עט"ז ולצאת ידי שניהם יתלה בה הדלת מיד ויקבענה ואם אי אפשר לתלותה מיד יקבענה בלא ברכה או יברך מתחלה גם על אחרת ויהא דעתו גם על זו וכשיתלה בה הדלת יטלנה ויחזור ויקבענה בלא ברכה או יברך על אחרת ויהא דעתו גם אזו ובזה יוצא ידי כולם ודו"ק:

6. פתחי תשובה יורה דעה סימן רפ

(יד) שפותר וכתב הגאון מהר"י ז"ל מליסא בסידור תפלה שלו דאף לדעת הפוסקים שאם אין דלת פטור ממזווה אם קבעה כשהיה דלת ואח"כ נוטל הדלת וחוזר ותולה אותה אין בזה חשש משום תולמ"ה ע"ש וכן כתבתי לעיל ס"ק הקודם בשם שו"ת ארבעה טורי אבן:

7. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מד עמוד א

והשוכר בית בח"ל - כל שלשים יום פטור מן המזווה, מיכן ואילך חייב; אבל השוכר בית בא"י - עושה מזווה לאלתר, משום יישוב דא"י.